

Etiopien

Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar

Inledning¹

Rapporten syftar till att ge en kort uppdatering av situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar i Etiopien – detta i ljuset av den migrationspolitiska utvecklingen i landet det gångna året. Särskilt fokus läggs vid den nya asylprocess som Etiopien är i färd med att implementera samt utvidgningen av den s.k. Out of Camp-policyn. Rapporten bygger på uppgifter från svensk beskickning. Migrationsanalys har valt att anonymisera vissa källor med hänsyn till vederbörligt källskydd.

Situationen för eritreanska asylsökande och flyktingar i Etiopien

Eritreaner utgör den tredje största flyktinggruppen i Etiopien. I juni 2020 fanns 172 750 registrerade flyktingar i landet, vilket var en marginell minskning jämfört med 2018, då antalet uppgick till 173 879. Gränsöppningen mellan Etiopien och Eritrea i september 2018 medförde en mycket kraftig ökning av antalet nyanlända asylsökande från Eritrea (främst kvinnor och barn). Gränsöppningen blev emellertid kortvarig, då gränsövergångarna successivt började stängas redan vid årsskiftet 2018–2019. I mars 2019 var samtliga övergångar stängda, dock enbart från den eritreanska sidan.²

Ny asylprocess

I slutet av januari 2020 antog Etiopien en ny policy, varpå situationen för eritreaner ändrades markant. En ny asylprocess introducerades, vilket innebär att den sedan länge etablerade

---

¹Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden. Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden. Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden. 2020-11-10, version 1.0. Utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

² Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

praxisen att bevilja flyktingstatus prima facie ersattes med individuell flyktingstatusbedömning. Dessutom utesluts vissa grupper automatiskt från asylprocessen.³

Den nya asylprocessen för eritreaner rapporterades i slutet av september 2020 fortsätta att implementeras. Det är även fortsatt så att vissa grupper utesluts från asylprocessen och alltså inte kan ansöka om asyl i Etiopien. Detta har lett till en mycket kraftig minskning av asylsökande, även om eritreaner fortsätter att passera den numera stängda landgränsen.⁴ Enligt en internationell organisation är det svårt att säga exakt vilka grupper som utesluts från asylprocessen, då inget kommunicerats i skrift. Generellt uppger statliga *Agency for Refugee and Returnee Administration* (ARRA) att personer som flyr från nationaltjänsten eller från andra livshotande omständigheter i Eritrea kan ansöka om asyl. Bland annat ensamkommande barn och personer som kommer för att återförenas med familj i Etiopien eller någon annanstans tycks dock inte kunna få del av asylprocessen.⁵

Enligt en internationell organisation sjönk antalet asylsökande i regionerna Tigray och Afar med cirka 50 procent under årets första tre månader i jämförelse med samma tid förra året (från omkring 7 000 asylsökande till 3 000). Under det andra kvartalet i år var det endast enstaka individer som kunde registrera asylansökan då ARRA på grund av covid-19-pandemin i princip lade ner sin verksamhet. I juli registrerades 100 och i augusti 250 asylsökande. Antalet asylansökningar i september förväntas vara på samma nivå.⁶

I september rapporterades ARRA screena nyanlända efter 14 dagars karantän och då granska personens profil för att avgöra om hen ska tillåtas att ansöka om asyl. Ovan nämnda internationella organisation menar att många nekas tillgång till asylprocessen, och bland dessa finns personer i behov av internationellt skydd. Det är oklart om dessa stannar i Tigray och Afar eller beger sig någon annanstans. Den internationella organisationen anar att ett fåtal återvänder på egen hand till Eritrea. Organisationen har inga uppgifter som tyder på att tvångsdeporteringar av eritreaner sker.⁷

Vidgad Out of Camp-policy med mera

Andra delar av den nya policyn är utvidgning av *Out of Camp Policy* (OCP) och stängning av flyktinglägret Hitsats i Tigray. I juni 2020 rapporterades att många oklarheter kring policyn kvarstod och enligt uppgift från en internationell organisation skiljer sig dess implementering åt mellan regionerna Tigray och Afar.⁸

Det har sedan lång tid varit möjligt för eritreanska flyktingar att ansöka om bosättning utanför flyktinglägren, genom så kallad OCP-status. Det huvudsakliga kriteriet har varit att ha en sponsor med möjligheter att försörja vederbörande i Etiopien. ARRA genomförde dock under det andra kvartalet 2020 en "OCP-kampanj" i Tigray, där eritreaner beviljats OCP-status trots att sedvanliga krav inte uppfyllts.⁹ I maj rapporterades att det framför allt var kravet på sponsor som det bortsågs ifrån. Den nya hållningen har även resulterat i att det är väsentligt

---

³ Ibid.

⁴ Sveriges ambassad i X, 2020-09-22

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

⁹ Ibid.

lättare att få tillstånd att lämna flyktinglägren (*Pass permit*) för att ordna med OCP-status i till exempel Addis Abeba.¹⁰ Det är okänt hur många flyktingar som har berörts av "kampanjen", men enligt en internationell organisation rör det sig om 5000–10 000 flyktingar. Samma källa uppger att det finns omkring 28 000 OCP-flyktingar i Addis Abeba, vilket skulle vara en minskning från 2018. Det råder dock stor osäkerhet kring dessa siffror.¹¹

Migrationsanalys kommentar

Det råder ännu oklarheter gällande Etiopiens nya policy och dess tillämpning. Omfattningen av antalet eritreanska migranter och migrantkategorier som utesluts från möjligheten att ansöka om asyl har inte framkommit av rapporteringen. Redan nu framstår det dock som att policyn på sikt kan medföra att många eritreanska migranter kommer att hamna utanför det etiopiska asylsystemet och få allt svårare att legalisera sin vistelse i Etiopien. På grund av det begränsade informationsläget har Migrationsanalys för närvarande inte närmre uppgifter om hur följdverkningar för dem som inte tilläts ansöka om asyl kommer att ta form framöver. Migrationsanalys bevakar frågan vidare.

Antalet asylsökande eritreaner i Etiopien har reducerats kraftigt, vilket kan förklaras av den nya policyn och även covid-19-pandemin. Huruvida en lägre nivå håller i sig återstår att se.

Eritreaner fortsätter att passera över landgränsen in i Etiopien, trots att gränsen numera är stängd. Det framstår som tänkbart att fler kommer att söka andra vägar för sin utresa – Sudan kan vara en sådan. Migrationsanalys konstaterar samtidigt att det är flera faktorer av relevans som påverkar hur emigrationen från Eritrea kommer att gestalta sig framöver. Situationen i hemlandet ter sig alltfjämt som central – och då med avseende på människorättsituationen, frånvaron av demokrati, den obligatoriska nationaltjänsten och de ekonomiska förhållandena – men även den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet får beaktas.

---

¹⁰ Sveriges ambassad i X, 2020-05-19

¹¹ Sveriges ambassad i X, 2020-06-09

Källförteckning

Sveriges ambassad i X, 2020-05-19, 2020-06-09 och 2020-09-22

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.